٢٠٧

٧٢٤

فهرست كتاب



فهرست كتاب



تمت

اشبو اثر عاجزانه‌م علمای کرام و وزرای فخامدن

بغداد ولایتی جلیله‌سی والیسی دولتلو سری پاشا حضرتلرینه

بالتقدیم قبولنی استعطاف اولنمشدر

۲۶ کانون الثانی الحقیر المؤلف

«حکمت عبادت»

«خطبه»

«بسم الله الرحمن الرحیم»

حمد و شکر اول خلاق عالمه مخصوصدر که عالم اکبری عدمدن ابداع و انشاد
ایلدی و بالخاصه بر اوچ طپراقدن عالم اصغر و نسخهٔ کبری اولان وجود
انسانی ایجاد و بو کثیف طپراقی جوهر لطیف روح ایله تخمیر و انوار
عقل و اذعان و علم و عزلت و عرفان ایله تزیین ایلدی

و صلوة و سلام بی پایان شول مبدأ مبدعات و زبدهٔ خلقت ارض
و سموات اولان حضرت «محمد» صلی الله تعالی علیه و علی آله و صحبه
وسلم افندمزه اولسونکه اونلر معظمات پرتوندن بتون عالمی ضیادار ایلدی
و آل و اصحابنه دخی اولسونکه هر بری کوکب سیار کبی بونلر تجسمدن مقتبس
ضیا واسطه سیله شاهراه مطلوبه مهتدی و مقتدی ایلدی

«مقدمه»

ترابه اقدام المساکینه راقم الحروف «نجل الترکی» لقبیله معروف

بو عبد عاجز « محمد امين » كردى وبغدادى كتب تفاسير واحاديث
ومؤلفات معتبرهٔ سائره‌يى مطالعه اثناسنده معلل بالحكم والمصالح
اولان افعال الٰهيه بعث انبيا وانزال كتب وتحميل تكليف كبى بعضيه
اقسامنده اولان حكم ومصالحى مفصلا بيان وتوضيح ايتمك بونلرى
مطالعه ايله كسب اطلاع ايتمك برچوق علوم آليه وعاليه‌نك تحصيله وخيلى
زمانه متوقف اولديغندن بونلرك جمله‌سى نوعجه بر شى ايچون بر رساله حكمت
سبحانه بولنديغندن هر برادرانك سهولتله وقوفى جناب خالق
ما نسانى عرفاننده عبارت اولان عبوديتك لوازمنى تحصيل ايچون تزييد
شوقه بادى اوله جغى جهتله لسان تركيده اوله ملخصا بيانى هر بار خيالمده
فكره اولور شرايدم ايدى انجاق زمانه برامكان حصولنه مانعه
اولمقده ايدى

وجود نادر الموجود حضرت همايونلرى محض الطاف وعنايات الٰهيه
عاليه‌دن اولان پادشاه اسلاميان زبدهٔ آل عثمان قوام ملك وملت
وحامى دين ودولت ميت ملك حضرت خليفهٔ رسول بيمن نى السلطان
ابن السلطان السلطان الغازى « عبدالحميد » خان ثانى خلد الله
ملكه الى آخر الزمان افندمز حضرتلرينك زمان فاروق قيلرنده بالجمله بر سنانى

منم



منم عذالمنده دلپذير وخوشحال وبو بندهٔ قدر موراى دخى سايهٔ طوبى
وايهٔ حضرت ملوكانه‌لرنده سيواس ولايتى مركز جزاسنده بولنديغم
حال اقبال اولديغم برزمانده اقف البيانه مقصرى على قدر الامكان
جامع اولمق « حكمت عبادت » ناميله موسوم اولان اشبو
رساله‌نك تسويده ابتدا اولنمشدر

« اعتذار »

انجق عبدكم بضاعه‌نك موضوع بحث اولان بوكبى دقايق معارف
وغوامض علومى افاده‌يه دركار اولان عجزنه مبنى سرد ايده‌جكم
بحث وجدالات خصوصاتنده مصون اوله جغنى اشكال اولديغندن
حسب البشريه تصادف اولنه‌جق خطا وزللك قلم عفو ايله اصلاحى
ارباب فضل وكمالك مروته حواله ايله ختم مقال ايلرم

« ومنه التوفيق »

« منه التوفیق »

جمله‌یه معلوم اولدیغی اوزره مخلوقاتده قسم حیوانك ما به الحیوانیتی
« روح » اولوب بونك حقیقتی حقنده اولان اختلافات و تفصیلات
کتب مفصله‌ده محرردر. انجق حیواناتده نوع انسانك مکلف اولمسی
عقل ایله مشروط ایسه ده انسانده دخی حامل روح اولمسیله تکلیفك
مبنی علیهاسی ایکی قسمه منقسمدر. بری شرط اولان « روح » دیکری
شرط اولان « عقل » اولمغله مقصده شروع ایتمزدن روح حقنده
بعض ایضاحات اعطاسنه لزوم کوردك

« روح »

روحك برامر ربانیدن عبارت اولدیغنی اذعان ایله اکتفایه مأمورز
اکرچه بعضیلری عندنده ماده‌دن عاری وجود حیوانده موجود
بخار لطیف ویاخود جوهر غیر کثیف تعریفیله معرف ایسه‌ده بونلرده
حقیقتی اطلاعی افاده ایده‌مزلر. آنجق بر روحك لوازمندن اولان
حس و حرکت ارادیه حیوانیه‌یه طائفه صوفیه « نفس شهوانیه »
وحکما « روح حیوانی » وجود حیوانك ظاهر و باطننه تجلی

وحلولنك



وحلولنك دوامنه « حیات » وتفرقنك باطنه انحصارینه « نوم »
وایکیسندن قطع علاقه‌سنه « موت » تعبیر ایتمشلردر.
روح وجود انسانیده تجردنده صفات ملکیه‌دن معدود اولان « قوه
عاقله » ایله متصف اولدیغی حالده وجود انسانده بولندیغی « قوه
بهیمیه » و « غضبیه » ایله ده اتصافی ثابتدرکه عالم علوه جاذب
قدس اولان میلی قوه عاقله واکل وشرب واجرای شهوت اولان
محبتی قوه بهیمیه وظلم وفساد اولان عدوانی دخی قوه غضبیه‌نك
عروضنه مأثراتندندر.
بناء علیه روح قوه عاقله اعتباریله « نفس ناطقه » ودیکر ایکی
قوت اعتباریله « نفس شهوانیه » تسمیه اولنمشدر.
شوراسیده معلوم اولدیکه نفس ناطقه ارباب تصوف عندنده اختلاف
صفات وحالاتله متصف اولدیغی صفاتك اسمیله توسیم ایدلمشدر.
شویله‌که نفس ناطقه کلیاً شهوات اتباعی وهوایه منقاد اولدیغی
حالده « نفس اماره » ونفس الجهه جانب حقه توجهله برابر شهوات
دخی میلانی حالنده « نفس لوامه » وشهوات میلاننی بالمجاهده
رفع ایله جانب قدسه میلانی حالنده « نفس ملهمه » وشهوتك

ترك وافتقارنده مضطرب اولمسنه «نفس مطمئنه» وشهوات
وتركنى ترك وترقيسنه وبو حالده دوامنه «نفس راضيه» وبو درجه
دنده ترقيسنه «نفس مرضيه» والهام ويا خود امر واسطه سيله
ارشاد حالنه «نفس كامله» دينلمشدر.

بو امر ربانيدن عبارت اولوب بالاده ايضاح اولنان نفس ناطقه
بولنديغى درجات اعتباريله ده «قلب» و «لطيفهٔ انسانيه»
و «حقيقت انسانيه» اسملريله دخى تسميه اولنمشدر.

چونكه اشبو امر ربانينك برظاهرى وار دركه بودخى «نفس شهوانيه»
وبرباطنى وار دركه بودخى «روح» وبونك باطننه دخى «سر»
وبونك باطننه «سرالسر» وبونك باطننه «خفى» وبونك
باطننه دخى «اخفى» دينلور.

بونلرك خارجده قصورى وجودى قابل اولمديغندن آنجق
تمثيل طريقيله تفهيم اولنه بيلور. شويله كه مثلا برتخت مفروضك
باطنى قطعات اخشاب وخشبك باطنى شجر وشجرك باطنى
هيولا اولديغى اشبو تمثيل تفهيم اولندى بو امر ربانى كمال لطافت
وخفاده بولنديغندن «اخفى» ولطافتنده بردرجه تنزل ايله
كسب كثافت ايلمسنه «خفى» دها بوندن بردرجه تنزلنه «

سرالسر



«سرالسر» بوندن ده تنزلنه «سر» ودرجهٔ رابعه سنه «روح»
وبو حالده دها تنزلنه «قلب» و «نفس ناطقه» و «لطيفهٔ
انسانى» و «حقيقت الانسانيه» وانتهى درجه تنزلنه «نفس اماره»
وانسانيهٔ حيوانيه» تسميه اولنمشدر.

## «تكليف»

برشيئى التزام ايتديرمك معناسنه در.

ابداع وخلقتى علم وقدرت الهيه ايله مسبوق اولان جمله كائنات وكافهٔ
اشيانك هر برنده برطبيعت موجود وهر برشيئى طبيعت مجبورهٔ مخلوقه سنى
اجرا ايلمكده بولنديغى غير مستور اولديغندن بو طبيعتنده سؤال ايتمك
فائده سزدر.

مثلا آتشك طبيعتى احراق وصويك طبيعتى سيلان واغراق اولوب
آتشه نيچون يانديرر صويه نيچون غرق ايدر سؤاللرى وارد اولمز وارد
اولسه بيله برفائده يى مفيد اولمز چونكه اشيا وطبايعك ابداعى
جناب واجب الوجودك جانب الهيسنده اولديغى كبى اشيا ايله طبايعنى
محافظه ووقايه ومقتضاى حكمت سبحانيه سنه كوره تبديل وتغييرى
عادات وعنايات الهيه دندر.

شمدی جناب خالق آفتابی اجرادن حسوف افراقدن منع ایتمکه مقتدر

اولدیغی حالده کندولرینی اجرای طبیعتلرنده هر زمانده منع بیورمز

بالعکس ترویج بیورر

اشبو عالم سفلیده موجود بولنان اشیا جمادات و نباتات و حیوانات

اعتباریله اوچ قسمدر بو اقسام دخی انواع متعدده یه مختلفه یه منقسم

و بو انواعک ایچنده افراد کثیره واردر وهیچ بر فرد آخریله بالکلیه

موافقت ایتمیوب انجق بر نوعک افرادی او نوعه مخصوص اولان

طبیعت نوعیه و جنسیه ده بر برینه موافقدر

مثلا نوع طیورک طبیعتنه مخصوص اولان طیراندر هر بر فردنده موجود

اولوب انجق افراد طیورک شکل و صورت و صوت و حرکت

و هیئات و خلقتلری بر برینه موافقت ایتمدیکی کبی اشجار دخی

نوعنه مخصوص اولان نشو و نمای طبیعی هر بر فردنده موجود اولوب

فقط یاپراق و لون و ثمره و طعم و رایحه کبی خواص سائره لری

بر برینه مباینده

قسم حیوانات ایچنده نوع انسانده صفات بهیمیه ده حیوانات

سائره ایله اشتراکی وار ایکن ده جناب حقک احسان

بیوردیغی



بیوردیغی طبیعتک اقتضاسنده اولان قابلیت علم و استعداد

عدالت خاصه قرینه حیوانات سائره‌دن ممتاز اولدیغی کبی افرادی

بینلرنده اوصاف و خلقت عمومیه جهتیله موافقت حاصل

اوصاف و اطوار خصوصیه‌لری ایله یکدیکره مباینده

مقدمات مسروده‌لی بیلدکده فقره معلوم اولدی که روح جسد انسانه

بعد التعلق انسانده قوهٔ ممیزه احداث ایدن اولدقدن فقره روح

مجرد حیثیتی موجب عالم علویه التحاقی حالنده قوهٔ عاقله

و منسوبیتی مقتضی عالم سفلیه اشتغالنه دخی قوهٔ بهیمیه اطلاق

اولنور بو ایکی قوت انسانده بولنان قوهٔ جاذبه و دافعه ده

تزاید و تناقصی نسبتنده اولادر جاهل افراد انسانده

بر برینه مباین اولور

چونکه قوهٔ عاقله علی الدوام علم حلم صفا باطن

کرم تذلل رفع حجاب تواضع صبر شکر زهد

توکل محبت شوق رضا اخلاص صدق مراقبه

محاسبه تفكر شفقت رحمت على الخلق حب فى الله تأنى
بكاء حزن حب عزلت وخمول سلامت الصدر نصيحت
قلت كلام خشوع خضوع حضور انكسار قلب كبى
حسن خلقه متداير اولان اخلاق واوصاف حسنه يه ميال اولديغى
كبى قوه بهيميه دخى متماديا جهل غضب حقد حسد بخل
تعاظم تكبر عجب غرور رياء حب جاه كثرت كلام
مزاح تفاخر ضحك تقاطع تهاجر تتبع عورات امل
حرص كبى سوء خلقه متداير صفات ذميمه يه سايقدر

ما ذكر مجاذبه ده قوه عاقله قوه بهيميه يه غلبه ايدرسه على الدرجات
روح صفات ملكيه يه ترقى وعكسى حالنده صفات بهيميه يه تدنى ايدر
فقط قوه عاقله ضدى اولان قوه بهيميه نك مغلوبى اولمق ايچون
دائمى صورتده بر معينه واسبابه احتياجى طبيعيدر
جناب هادى المضلين دخى قوه عاقله نك قوه بهيميه يه غلبه طبيعتى
محافظه طرقنى تفهيم وتبليغ ضمننده محض عنايتدن بالذات اولمق اوزره
بعث انبيا وانزال كتب كبى وسائل حسنه ايله شهر نجاته وصولى ايچون
برطاقم شرائط احسان بيورمشدر كه اشته بو شرائط تكليفدن





عبارت اولوب بو شرائطى ايفا ايله قوه عاقله يى ماخلق لهسنه
صرف ايدنلر ممدوح ومثاب مكافات وبالعكس ماخلق لهسنه
صرفنده انحراف ايله سفلياته اشتغال ايدنلر مذموم ومستوجب عقاب
اولمسنى التزام ايدر

بوندن استدلال اولنور كه تكليف دنياده امر معنوى روحك
صفات طبيعيه سندن معدود بولنان قوه عاقله نك تفضيلى
طبيعيه سندر بو تكليفلر نوع انسانه مخصوص اولوب چونكه
جمادات ونباتاتده روح حيوانى وحيوانات سائره قابليت
علم واستعداد عدالت خاصه لرى مفقوددر

خلاصه قوه عاقله روحك طبيعت اولى اصليه سندن وقوه بهيميه دخى
طبيعت ثانيه عارضه سندن اولوب بو ايكى طبيعت اره سنده وقوعبولان
تجاذب ومعارضه نك تعديلى ايچون حاصل اولان اوچنجى طبيعت تكليف
اولمشدر بناء عليه انبياء حضراتى واسطه سيله امتلرينه امر وتبليغ
اولنان تكاليف باسرها انسانك طبيعتندن خارج برشى
اولميوب بالعكس طبيعت انسانيتك مقتضياتندندر

بر پیغمبر محترمك اوامری ایله دیگر بر پیغمبر محترمك اوامری آره سنده
مشاهده اولنمقده اولان تخالف صوری حکمته کلنجه؛ روحاً بر بچی
طبیعتی اولان قوۀ عاقله‌نك لوازمندن اولان قابلیت علم و استعداد
عدالت خاصه‌لری هیچ بر وقت و زمانده تبدل ایتمه‌جکنی وجدانمز تصدیق
ایدر. چونکه نوع انسان هر عصر و هر ساعتده قابل علم و مستعد
عدالتدر. بو خاصیت و طبیعتده آیرلمق غیر ممکندر. فقط ایکنجی طبیعت
عد ایدیلان قوۀ بهیمه سایقه‌سی ازمنه‌نك اختلافیله تبدل ایتمکی
مثبتدر. مثلا بر عصرده دنیایه کلمکده اولان اشخاصك مزاجلری عصر آخرده
کلنلرك امزجه‌سیله موافقت ایتمه‌جکی بدیهیدر. دگل بر عصرده یوم واحدده
بیله قوۀ بهیمه‌نك تبدل احوالی انکار اولنمایه‌جق حالاتدندر.

زیرا نفس بهیمه بر ساعتده آجلق و دیگرنده طوقلق و داها احوال سائره‌یه
انتقال ایتمکده اولدیغنی مشاهده بیلرز. آجلق مزاجنی دفع ایچون طوقلغه
و طوقلغی افراطنی ازاله ایچون بکولمکه قائم اولورز. و هر بر علتك ازاله‌سنه
مخصوص بر دوا اولوب بعض علتك دواسی الا دا اولور دوا اولورز
ذاتا عبادتك بیلرها انسانده بولنان قوۀ بهیمه‌نك تربیه و تصفیه‌سی و قوۀ
عاقله‌نك تقویه حکمته مبنی اولوب انبیاء عظام حضراتی اصحاب

نفوسی



نفوسی کامله اولملریله نفس بهیمه‌نك آفات و علل و امراضنه واقف بولندقلری
حسبیله هر نبی محترم عصرنده بولنان اشخاصك نفس بهیمه‌لرینی تربیه و مزاجلرینه
مناسب و امراض و علتلرینه موافق صورتده دوا ایله مداوات
اجراسنه مستعد اولدیغندن صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین
بعث و وساطتلریله احکام الهی تبلیغ بیورلمشدر.

بناء علیه انبیاء عظام حضراتندن منقول [illegible] بیوریلمش اولدقلری
عباداتده اگرچه اوقات و ازمنه و اشخاص و اقواملرك اختلافی [illegible]
نوعما بر مخالفت صوری کوریلور ایسه‌ده بحسب النوع و الغایه متحددر.

«عبادت»

جناب خالق معبودك تعظیمی ایچون قلباً و یاخود لساناً و یا فعلاً
قول طرفندن اجرا اولنه‌جق اظهاراتدندر. و بو اعمالده معدوددر
وجهده موضوعی بولنان قوۀ عاقله و بهیمه اعتباریله بالجمله اعمال بشریه
ایکی نوع اوزره اولوب برسی خیر دیگری شردر.
اعمال خیریه عبدیله معبود آره‌سنده اولان رابطۀ عبودیتی تا ابدیه‌ده حل
و دنیا و آخرتجه ممدوحیت و مکافاتی استلزام ایدر افعالدر.

عمل شر دخی خالقله مخلوق ایله سنده بولنان رابطهٔ عبودیته منافی دنیا
واخرتجه مذمومیت ومجازاتی استلزام ایدر افعالدر

ذکر اولنان تعریف اوزره عملک نوع اولیسی خیر ونوع ثانیسی شر اولدیغنی
بتون دنیاده موجود اقوام مختلفه‌ده تسلیم ایتمدک برفردک وجودی نابوددر

والحاصل تفصیلات مرقومه یه نظراً تکلیف روحک لطائف وقواسیله
مقتضای طبیعتنده اولدیغی اسلامیات اساسی اولان وشرائط اسلامیه‌دن
بولنان « توحید » « صلوة » « زکوة » « حج » « صوم رمضان »
یعنی عبادات خمسه قوهٔ عاقله قوهٔ باهیه‌نک شرنده قوهٔ تامعه
ایجون بردوای اوقعه وعبادات سائره‌دن اصلح اولدیغی جهتله
بونلر اجرا اولنمدقجه روحک جانب قدسه توجهی غیر قابل اولدیغی
آتی الذکر مقالات خمسه‌نک مزایاسنده مشاهده اولنه‌جقدر

« برنجی مقاله توحید بیاننده‌در »

« توحید » بالجمله اعمال خیریه‌نک اساسیدر
چونکه حسنات وسیئاتک حسن وقبحنی تقدیر ووفا علیه یعنی
تلطیف وتعذیب وبونلرک ثناتی موجد کائنات ندن خارج برمعبودک

وجودی



وجودی عقلاً ثابت اولدیغی کبی انک ایجون اجراسی نه عقلاً واجب
اولان « خشوع » « خضوع » « رضا » « اخلاص » کمالاتله
روح انسانیده وجود وحصولی جناب واجب الوجودی اعتراف
وتوحیدینی اعتقاده متوقفدر که روحک اعترافکرده‌سی اولان
جانب قدسی وعالم علیایه توجه ایجون کسب استعداد ایله حصول وصولی
ما ذکر صفات اربعه‌نک وجودیله اولهبیلر

بناءً علیه توحید روحک جانب قدسه وصولنه سبب اولان صفات
مذکوره ایله اعمال خیریه سائره یه مرجع واساسی اولدیغی عقلاً ثابتدر
بوقدر برجه تعدد معبود عقیده سنده بولنانلر اشخاصک مشترک که
معبودلرنده هیچ برینه خشوع وخضوع کامله اجراسی محالدر
زیرا خشوع وخضوعنی یالکز برمعبوده حصر ایده معبود اخر حصه
اخبار تقصیری ومعبودلری ایله ترتیبه تقسیمی هوس ایده برام معبودک
مساوات اوزره تقسیمات عدم امکانیله برابر معبودلرینک هیچ برینه
اجراسی مطلوب اولان خشوع وخضوع کامله‌یی بقاسی ممکنه اولدینه
بناءً علی ذلک شخص مشرک متعدد معبودلره رقابتلری ایله سنده

منزه‌در. بو حالده قالدیرمه بو ایکی جانب قرینه‌سنک فعلنی موجب اولدیغی کبی
وجودینه بادی اولور بالجمله عبادات و اعمال خیریهٔ سائره دخی فاسد
و عبث اولور.

چونکه توحیدده اعمال خیریه‌نک خارجده مثالی قلب ایله وجود
انسان کبیدر. که قلبک اختلالنده وجود انسان کاملاً مختل اولور.
اعضانک جمله‌سنک و یا بر قاچنک اعتلالده جزوجی و یا کلی
اختلالنده قلبک اختلالی لازم کلمز. توحیدک اختلالله اعمال
و عبادات خیریه بالجمله باطل و عبث اولور توحیدک بقاسیله اعمال
خیریه‌نک بعضیسی و یا جمله‌سی مختل اولسه بیله قوهٔ توحیدله عفوی
جناب واجب الوجودده کوره ممکندر.

«توحید بحسب المراتب سکزدر»

«درجهٔ اولی»

«وجوب وجود»ی عقلاً و وجداناً موجودیتی درکار اولان
ذات اقدس معبود حضرتلرینه حصر ایلمکدر. یعنی ذات معبود حضرتلرینک
وجودندن ماعدا هیچ بر شیئک وجودی یعنی بولنمسی وجوب
تحتنده اولمدیغنی تصدیق ایتمکدر.

چونکه جناب معبودک ذاتندن ماعدا دیکر بر ذاتده وجودی

وجوب



وجوب تحتنده بولنمسی ممکن اولدیغی تقدیرده ذات معبوددن بشقه دیکر
بر ذاتک دخی قدیم اولمسنی استلزام ایدر. حالبوکه ذوات متعدده‌نک
قدیمیتی عقلاً ممنوعدر.

چونکه ذات معبوددن ماعدا قدمیتی فرض و تقدیر اولنان ذوات
معبودیته شایان و کلی بالوجوب وجودینه احتیاج وار. بالعکس
معبودیته شایسته اولدیغی تقدیرده خالق و معبودک متعدد اولمسنی
موجبدر. بو ده عقلاً بادی فسادر. و خشوع و خضوعک تامیله
ایفاسنه مانع اولمغله شریک باری عقلاً ممتنع و واجب تعالی‌یه
شریک اعتقادی کفردر.

کذلک ذات جناب معبودک وجودی وجوب تحتنده اولمدیغی
حالده ذات معبودک بر زمانده موجود و زمان آخرده غیر موجود
بولنمسنی استلزام ایدر. بو حالده ذات جناب معبوده عقلاً منافی
و نقیصه اولان حدوثک طریانی موجبدر. که حادث اولان نه
شیئک خالقی اولمز. و بونک تفصیلاتی کتب کلامیه‌ده محرردر.

«اخطار»

واجبک معناسنی بیلمک ایچون ممکن و ممتنع کلمه‌لرینک معنالری

دخی بیلمك اقتضا ایدر

«واجب» اودر که عدمی یعنی اولماسی ضروری ومجبوری اولمیه وجودی
یعنی موجود بولنمسی ضروری ومجبوریدر «ذات واجب تعالی کبی»
«ممتنع» اودر که وجودی ضروری اولمیه بالعکس عدمی یعنی اولماسی ضروری
ومجبوریدر «شریك باری کبی»
«ممکن» اودر که نه وجودی ونه ده عدمی ضروری اولمیه اولوب
اولماسی مساویدر «مخلوقات کبی»

«درجه ثانیه»

سموات واحده وکواکب ونجوم ومخلوقات سائره وحتی جواهر فرد
وجزء لایتجزینك خلق وابداعلرنده جناب ذات معبوددن
ماعدا دیکر برشیئك مداخله ومشارکتی اولمدیغنی اعتقاد ایتمك
معلوم اولدکه اشیانك ایجادی ایکی نوع اوزره اولوب بری
«ابداع» دیکری «خلق» عنوانیله در
ماده دن عاری اولدرق برشیئك ایجادینه ابداع دینور «سموات
واحده وجواهرك ایجادی کبی»
برشیئی بعد الابداع آندن دیکرینی ایجاد ایتمکه «خلق» تعبیر
اولنور



اولنور «حضرت آدم علیه السلامك طبراقدن ایجادی کبی»
نوع اولك جناب واجب الوجوده اختصاصنده قطعا اختلاف
اولمیوب نوع ثانیده طبیعیون مخالفدر
شویله که موالید ثلثه نك خلقتلرینه اساس اولان عناصر اربعه جناب
معبود جانبندن ابداع بیورلمشدر موالید ثلثه یه اساس اولان عناصر
موضوع استعداد وطبیعتدن کندی باشلرینه وجود بولدقلری ذهابنده درلر
حالبوکه مذکوره لر بو ذهابلری حقیقت غیر مقرون اولدیغی ادله تامه ایله
اثبات ایدیلور شویله که برشیئی ابداع ایدن ذات او شیئده موضوع
طبیعتك مبدعی اولمه وطبیعت مذکوره دخی مبدعك ید اختیارنده
بولنمسی ضروریدر چونکه برشیئك مبدعی او شیئك طبیعتی دخی
مبدعی اولمز وطبیعت مذکوره مبدع مذکورك ید اختیارنده بولنمز ایسه
اراده سنه مخالف اشیانك خلقنه مجبوریتی ویاخود عبثله اشتغالی
موجب بوده عجز وجهلی مستلزم اولدرق عاجز وجاهل دخی
مبدع وواحد حقیقی اولمز

« مثال »

مشاهده ايدرز جمله سنده تدركه بر ماكنه‌يي اعمال ايدن اوستاد قلبنده
منوى واول ماكنه‌دن مقصدى اولان فعله مخالف بر جهتده وهنى
حتى ايلمنى متعاقب ماكنه‌يي مذكوره‌ى دوراننده تعطيل ايدر تعطيل
ايتمز ايسه سعى عبث وايده بيلمز ايسه عجز وجهلنى مستلزمدر

« مثال آخر »

آتشك طبيعتى احراقدر فقط حضرت ابراهيم عليه السلامك وجود
مسعود عاليلرينه طبيعتك بردل برودت وسلامت اولمسى صانع
تعالى حضرتلرينك باسرها اشياده اولان طبيعتك خالقى ومقتضا
طبيعتلرينك منعه مقتدر اولديغنه دليلدر
بنا عليه اشيانك مبدعى وخالقى ذات واحد اولديغنى تماما مع
اودرده طبيعيونك زعملرينك بطلانى شبهه‌دن وارسته‌در

« درجهٔ ثالثه »

سموات واحده واشياء سائره ايله كليات وجزئيات امورك
مدبرى دخى ذات معبود اولوب جناب حق تعاليدن ماعدا
بشقه سنك مشاركت ومدخلى اولمديغنى اعتقاد ايتمكدر

« درجهٔ رابعه »



« درجهٔ رابعه »

ذات خالقدن ماعدا هيچ برشيئك عبادته يعنى طابنمغه استحقاقى
اولمديغنى اعتقاد ايتمكدر
مشركلرده اصحاب نجوم وبعضه اقوام سائره‌نك اعتقادلرى
توحيدك بو ايكى درجه‌سنه مخالفدر
شويله‌كه مشركلر زمان سالفده كلمش اولان بعض صلحاى
خالصانه ايفاى عبوديت وسيله‌سيله جناب معبوده تقرب
ايلمشلرى اوزرينه حضرت معبود انلره الوهيت درجه‌سنى احسان
بيورمسنه بناء ما الذكر صلحاى دخى ذات معبود كبى طابنمه
كسب استحقاق ايلمشلر ايله برابر جناب معبود غايت متعاليده بولنمسنه
اولديغنه مبنى عباد سائره مذكور صلحايه عبادت وبونلرك رضالرينى
تحصيل ايتدكجه ايسه جناب معبوده عبادتلرى مقبول اولهجغنى
كبى صلحاى مذكوره كندولرينه عبادت ايدنلره شفاعت ايده‌جكلرى
اعتقادنده درلر
ما الذكر مشركلر بالاده مذكور صلحانك رسملرينه موافق طاشه

ومعابدنده هیکللر بالاحداث حین عبادتده انلری قبله اتخاذ ایدرك
بعده او عصرده موجود بولنان اشخاص تدریجا انقراضه بولدقدنصکره
قالمسنه ولادن اولادلری هیاکل مذکوره‌یی معبود ظنیله طلب حاجات
ودنیا ذاتلرینی انلردن ایسته‌یرك کیده کیده شرکی ایلرلتدیرمشلردر

بو مشرکلرك عقیده‌لرنجه کلیات امورك مدبری ذات معبود اولوب
جزئیات امورك مدبرلری مذکور صلحادر

کذلك اهل نجومك عقیده‌لرنجه نجوم نفس عاقله اصحابندندر بر
نفس عاقله واسطه‌سیله حرکت اختیاریه‌یی داعی اولدیغی وحوادث
یومیه ایله سعادت وشقاوته دائر تأثیرات کندولرنده موجود بولندیغی
وتأثیرات مذکوره‌یی مشاهده ایلدکلرینی بالادعا جزئیات امورك
تدبیرینی نجومه عطف واسناد ایدرك برجهتله نجوم عبادته متخذلر
دیو مذهبلرینه مبنی نجومك اصللری اوزرینه هیکللر بالاحداث
انلری واسطه تقرب اتخاذ ایتمشلردر

کذلك اقوامدن بعضیلری انبیادن وبعضیلری ملائکه‌دن وبعضیلری
اولیادن برینی معبود دیو ظن ایتمکده‌درلر

ما الذکر مشرکلر اهل نجوم واقوام آخرك مذهبلری کبی جناب
حقی ملوك وسلاطینه وعطایه قدرتی ندما ووزراسنه وکلالرینی

سائر



سائر رعایایه قیاسله الوهیت صفتیله صلحا بشرده بعضلرینی
ملائکه کرام وانبیاء عظام وسائر مخلوقات ذاتلرینی ویاخود
هیاکلنه توافقلر عبادت وانلرك بالذات الوهیتلری ویاخود
ذات اقدسه تقرب ایتمه وساطتلرینی اعتقاد وجوه عدیده ایله
باطلدر

اولا بو قیاسی قادری عاجزه وخالقی مخلوقه قیاس اولدیغندن
محالدر ثانیا جناب حقك ایجاد بیورمسه اولدیغی مخلوقاتك تدبیر
اموریه نافهی وعجزی ولادن بر مخلوقه تودیعی غیر معقولدر

چونکه الوهیت صفتیله مخلوقندن بر ویا برقاچنه تودیعی امورك
محللرنده محاذیری تفصیل اولندیغی وجهله یا عجزدن ناشیدرکه عجز اولاننده
اگر اولورز ویاخود قصددن منبعثدر بوندن تفصیل صانعك لزوم منده
ماعدا مخلوقاتك الوهیتی مستلزمدر بوده باطلدر

برده اهل نجومك نجومده تأثیرات گورمسه اولدقلرینه دائر اولان
دعوالری دلیلسز اولوب ذاتا دلیله مفتقردر اولمیاندن ادعا عالم
مناظره‌ده ابا مردود وغیر مقبولدر

« درجهٔ خامسه »

« حیات » « علم » « سمع » « بصر » « ارادت » « قدرت » « کلام

« تکوین » کبی صفات ثبوتیهٔ ازلیهٔ قدیمه ربوبیته لایقه اولان صفات

سائره‌یی کمالیه ایله متصف وحدوثه دال اولور وشائبهٔ نقیصه‌یی ایهام

ایدر صفات وحالات سلبیه‌دن منزه اولمقلغک ذات جناب معبوده

مخصوص اولدیغنی اعتقاد ایتمکدر

باری تعالی حضرتلرینک صفاتی ایکی نوع اوزره اولوب

نوع اول صفات ثبوتیهٔ ایجابیه‌در

صفات ایجابیه‌نک اکثری ذکر اولندیغی حالده لفظندن اکلاشیلدیغی

معنای ظاهرینه حمل ایتمک جائز اولمیوب غایتلرینه حملی لازمدر

مثلا « حی » صفتندن مراد جناب حقک وجودی وحی ایله

قائمدر دیمک اولمیوب دیری اولان ذی روحات لوازمندن اولان

تاثیری الحلوه کندوسنده موجوددر دیمک

« علم » دن مقصد جناب معبود قوهٔ دراکه‌نک حاملیدر دیمک

اولمیوب احوال اشیانک انکشافی ذات معبوده موجوددر

دیمکدر

« سمیع » « بصیر » ک معنالری جناب معبود کوز وقولاق

واسطه‌سی



واسطه‌سیله کورر وایشیدر دکل سمع وبصرک لوازمندن اولان

مسموعات ومبصراتک احوالنه واقف اولمقدر

« حلیم » « رحیم » « رؤف » دن مراد میلان قلب اولمیوب جناب

معبود مخلوقی اوزرینه افاضهٔ نعمت ایدر دیمکدر

« اراده » « مشیت » دن مقصد منویات قلبیه اولمیوب نتیجه‌لرندن

حاصل اولور برشیئی ایشلمک ویا ترک ایتمکدر

« غضب » « قهر » دن مراد فوراندن دمدن متحصل حال اولمیوب

جناب باری کندوسنه مخالفت ایدنلری عذابه اوغراتیرر دیمکدر

« قادر » دن مراد جناب معبودک امر وارادهٔسنه برشیئی مانع اولماز

« شکر » « رضا » دن مقصد کندوسنه الطاعت ایدنلره نعمت احسان ایدر

« قوی » « ذو القوه » « عزیز » دن مراد الوجود قوتلی اولمیوب

جناب معبودک اقتداری هرشیئه غالبدر دیمکدر

« متکلم » دن مراد حاشا الفاظ وکلماتی قوللانمق اولمیوب

تکلمک لوازمی اولان شخص مخاطبک قلبنه القای معانی ایتمکدر

جناب معبودک « بیرمعبوددر » دیدیکی حالده یعنی جناب

معبود صاحب جود وسخاده

«مستجاب الدعوة» دن مراد جناب معبود اولاد ايدر مخلوقك

حاجاتنى خلق ايدر

«استواء على العرش» دن مراد جناب خالقك امر وقدرتى عرشله

اشياء سائره يه فائقدر

صفات ثبوتيه سائره دخى بو منواله مقيسدر

نوع ثانى صفات سلبيه در. شويله كه ذات معبود حقيقى

جوهر وجسم وعرضه نوعندن اولمغله هيچ بر جهات ومكانده

متمكن وهيچ بر شكل ايله متشكل اولميوب طوغمق وطوغرلمقدن

ولد ووالددن وموجوداته بكزه مكدن وامثالدن والحاصل عقل

وخيال ووهمه سنوحه وورود ايدن معقولات ومخيلات

وموهوماتك جملسندن منزهدر

«درجهٔ سادسه»

«قدر» قسم اولنور خير وشر جناب معبوددن اولوب بشقه

جهتدن اولمديغنى اعتقاد ايتمكدر

معلوم اولكه جناب معبودك علم ازلى ذاتيسى بوندن اقدمجه

ساحهٔ ظهوره كلمهدن وهنوز كلمكده وبوندن بويله كله جكى



ملحوظ اولدن بالجمله حوادث كونيه يى احاطه ايدرك او علمك

دائرهٔ احاطه سندن خارج برشى يوقدر

علم ازليسنده كلمش مسبوق اولدن برشيك وجوده كلمسى كه

وبالعكس علم ازلى انك كلمسنه متعلق اولمايان برشيك

كلمسى خارج امكاندر

«قدر» بشقه كلنجه حوادث كونيه ايله عالم وجوده كلمسنه

وكله جك كافهٔ موجودات موجود اولمالرندن اقدم وجودلرينى

ايجاب ايتديرن بر قضادر

قضاء مذكور اصحاب نفوس كامله طرفلرندن وجوه

خمسه ايله تصوير بيورلمشدر

«برنجيسى»

ماسوى قسم اولنان «عالم» ممكن مرتبه اصلحى وخيره موافق

بر صورتده ايجادى ازلده مقرر اولرق وجمله موجودات

ايچون بر صورت وشكل اولجغى خصوصنه دخى علم الهى

متعلق اولمسنه مبنى سلسلهٔ حوادث مرتب اولرق هيئت

مجتمع شكلنى بالاكتساب مؤخراً علمده مسبوق اولان صورتك
تعيينه و تخصيصى ايچون ازلده ايجادى مقرر اولان عالم حال حاضره سيله
بدايتندن نهايتنه دكين ساحهٔ ظهوره كلمسنه ارادهٔ الهيه فعلاً تعلق بيورلمشدر
بوندن الحاصل شبلور كه هر برشيئك صورت وسيرتى عالمك هيئت كليه
مجموعه سنه نظراً او شيئى ايچون صورت واحوال سائره دن اصلحدر واصلحيت
قضيه سى بو صورتى ايجاب ايتديرمشدر
بناء عليه «قدر» دينلان قضا وامر معنوى عالمك هيئت
مجموعه سنه مقتضى اولان اصلحيت اولوب حجة الاسلام
امام غزالى حضرتلرينك اولوب «ليس فى الامكان ابدع
مما كان» كلام حكمت مآلى دخى بوكا اشارتدر يعنى عالم
ايچون بو حال حاضرندن اصلح اولاجق بر حال آخرك اولمسى
خارج دائرهٔ امكاندر
شمدى عالمك هيئت مجموعه سى شخص واحد كبى اولوب موجودات
انك اجزاسيدر شخصك بقاى وجودى واستدامهٔ صحتى
اغورنده اعضا حقنده ضرر لو معامله نك اجراسى اصلح
اولديغى ظاهردر





مع هذا موجودات ايچون حال حاضرندن ماعدا اولى واصلح
حال آخر ممكن اولمديغى عقلاً ثابتدر چونكه صورت اخرى
واصلح ممكن اولديغى حالده حضرت معبود آنى يا ياپمازدى «بخل»
يا ياپه‌بيلمزدى «عجز» لازم كله‌جكدر حالبوكه ذات معبود
بخالت وعجزدن منزه ومبرادر ايشته بو نقطه‌لر اثبات
احوال حاضره‌نك اصلح احوال اولديغى ثابتدر

«ايكنجيسى»

ازلده ايجادى مقرر اولان «عالم» خلقتنده اول جناب
خالقك عنايت ازليه‌سنده هر بر موجودك مقادير وشكل وهيئتى
نفس عرشده ثبت وتصوير بيورمشدر
مثلا بر شخصك شكل وهيئت وهر لحظه‌ده اولاجق صورت حركت
وعمر وقسمت وتدنى وترقى منزلت وسعادت وشقاوت وساعت
ولادت ووفاتله مدت معيشتى عرشده ثبت ايديلدكدن بعده شخص
مذكور عرشده مثبوت اولان قضا تأثيرنده صورت خلقتى ب

ظاهره‌سی اوزرینه بلا تفاوت واختلاف دنیایه کلمشدر

نته‌کیم ایکی طرفی مرتفع اره‌سی چوقور بر محل اوزرینه اوزادلمش اولان

بر آغاجك اوزرنده یورویه‌جك انسانك سقوطندن اول

سقوط صورتی ذهننده بر شکل کیرمکله صورت مذکوره‌نك

تأثیر فعلیاسندن شخص مذکور او وجهله سقوط ایدر

حالبوکه مذکور آغاج سطح مستوی یره اوزادیلوب اوستنده

مرور ایدن شخص ذهننده سقوط صورتی مصور اولمدیغندن

سقوط ایتمه‌جکی تجربه ایله ثابت اولمشدر

کذلك موجوداتك صورت حاضره‌لری عرشده ثابت اولان

صورتلرینك تأثیر فعلیاسندندر

بناءً علیه «قدر» عرشده مثبوت موجوداتك صورتلریدر

«اوچنجیسی»

ابو البشر حضرت آدم علیه السلام جناب معبود طرفندن اکی

الخلو انده تولد ایده‌جك اولادینك صورتلریله سعادت

وشقاوتلری عالم مثالده نور و ظلمت شکل و هیئتنده تکلیف

و استعداد معرفت ربانی و کفاده جهتلرینی کندولرینه تودیع



بیورلدقدنصکره کندولری او تمثاله موافق بر صورتده عالم جسمانیده

کیتورلمشلردر

بوندن آکلاشیلیورکه «قدر» عالم تمثالده بولنان صورتلردر

چونکه عالم تمثالده‌کی صورت اصل اولوب و بو عالمده موجود

بولنان موجوداتك صورتلری آنك خیالیدر ذاتا بر شیئك

خیالی کندی صورتنده اولمق جهتی امر ضروریدر

«دردنجیسی»

نته‌کیم حبوباتدن بر دانه یره اکلدیکی حالده اوردن قوت انباتیه‌سیله

صوی و موقعك طبیعتلرینه واقف اولان اکنجیه مذکوره‌دن

حصول کله‌جك ذرعك قوت وضعفی بر درجه‌یه قدر آکلاشیلور

کذلك رحم مادرده وجود جنینه حلول ایتمیله جنین مذکورك

مدت عمر و مقدار رزق و کیفیت عملیله درجه سعادت و شقاوتی

وصفات و حرکات سائره‌سی جنین مذکورك تربیه‌سنه مأمور

اولان ملائکه‌یه الهام اولنور

بناءً علیه جنینه مذکورك بو احوالی ذراعك قبل الحصول محصول

واحوالی اوله‌رق علم اجمالیسی کبی فوعما ملائکه‌یه منکشف اولور

بو حالده دخی «قدر» ملائکه‌یه منکشف اوله‌رق احوالدر

«بشنجیسی»

هر حادثه وقوعندن اول نازل اوله‌جق برابر بالای او حادثه‌نك

نسبتنه کوره تمثل ایدر. و تمثل مذکورك تأثیراتندن او حادثه ظهوره

کله‌جکدر. بناءً علیه «قدر» تمثل ایدن برابر باتیدر

قدرك شو بشنجی صورتنك بعضیسنه خواص بشرده رؤیای

صادقه اصحابی احیاناً بر معرفت غیر قطعیه ایله مظاهر اولورلر. بر حادثه‌نك

وقوعندن اقدم عینی تأویل طریقیله ویاخود مراقبه‌ده کی

مشاهده ایله‌دیکی تعاقب او حادثه ظهوره کله‌جکدر

«سؤال»

«قدر» مجبردر. شخصی مجبور. مکلف ختم ایلمکسی دخی قواعد

عمومیه‌دندر. بو حالده تکلیفه مقابل مسئول اولمه‌سی مقتضیدر

چونکه سعادت و شقاوت مقتضیات قدردن اولدیغی حالده

نه سعیده



نه سعیده مکافات و نه ده شقی‌یه مجازات لازم کلور

«جواب»

علم ازلی هر شیئه محیط اولدیغی قدر. بالای دخی اسباب مجرده‌دن

اولمیوب خصوصلری امر ظاهردر. فقط علم ازلینك موجوداته

اولان تعلقی قدرك تعلقندن اقدمدر.

مثلا فلان عصرده شو صورتده و احوالده بر شخصك دنیایه کله‌جکی

و بالاختیار کسب شقاوت ایده‌جکی و اوجهتدن مظهر عقاب اوله‌جغی

خصوصاتی علم ازلی لاحق اولدقدن صکره شخص مذکور وجه مشروح

اوزره دنیایه کلمسنه قدر تعلق ایدر.

«علم» اراده و قدردن مقدم اولدیغی وجداناً ثابتدر. چونکه

انساندن بر شیئی قصورده علمی الحاق اولدیغی امك ایشلمسی اراده

ایتمز. بناءً علیه موجودات علم الهیده معلوم اولدقدن صکره

قدرت اراده‌یه مظهر اولمشدر. چونکه معلوم اولمیانه شیئی مجهوله

قدرتك تعلقی غیر معقولدر. بو حالده قدر منافی تکلیف اولمدیغی

نمایان اوله‌رق سؤال مذکور غیر واردر.

« حکمت »

ذره اعتقاد ایدرمکه عالم کبری ایله اجزاسنك جمع وترتیبنه
لدی التأمل مجموعی نظر وفکرینی جناب معبوده اکره حصر ایده جکی
وقطرنده موجودات ذات معبودك منو حکم الهیسی دخی مرات
درونده کوریله جلیه سنجاقك حرکاتی کبی کوزینه کله جکی طبیعیدر
بو ابر عظمت بانیك روحی منکشف اولمسنه وخالقدن ماعدا
هر بر شیدن قطع علاقه ایلمسنه سبب مستقل اولاجقدر.

« درجهٔ سابعه »

قبول ایده جکی عبادت حقوق سائره مثللو جناب خالقك
حقی اولدیغنی اعتقاد ایتمکدر.

چونکه جناب معبود نعمتلری اوزرینه اوزرینه منعم اولدیغی ظاهردر
ونعمت مقابلی ایفای شکر ایتمك وجدانا واجبدر عبادتده
جناب معبود کندی قوللرینه احسان بیورمش اولدیغی نعمتلره
مقابل بر شکردر. بناء علیه ایفای شکر ایتمش ایدن قول مطیع
وبالعکس کفران نعمت ایدن شخص عاصی اوله جغی شبهه‌سزدر.

ذاتا



ذاتا عبد مطیع الطاعتنه قبولنی مکافات ویرمك وعاصی یی
اولان ده عصیانه مبنی مجازات ایتمك دخی عدالت اقتضاسندندر.
خلاصه عبادت حقوق الهیه‌دن اولدیغنی جزما اعتقاد ایله بالاختیار
اطاعت ایدن قول مظهر مکافات اوله جغی کبی بالعکس عبادت
حقوق الهیه‌دن اولدیغنی عقیده ایتمیوب ده بالاختیار ترك
عبادت ایدن قول دخی لایق عتاب اولمق لازم کلور.

چونکه جزما معتقد اولمیوب ده متردد اولان عبادت ایدن شخصك
عبادتی قلبنه تأثیر ایتمز یالکز اعضای ظاهره سیله عبادتی
تقلید ایتمش اولور. بو حالده عبادتده مطلوب اولان خشوع
وخضوعی کاملاً فقدانی وجدانا ثابت اولور.

مقدمات مسروده‌دن اکلاشیله جغی وجهله مکافات
ومجازات مقتضای عدالت وحکمت حکیم مطلقدندر.

« عبد بجوده اراده واختیار »

« [illegible] جزئیه » کلی وجزئی اراده ده عبدك مدخلی که

بولنديغنه دخى حكمادن بعضيلرى عبدك جزء اختيارى واردر بو اختيار
علم ازليده مقدر وپردهٔ قدرده مستور وظهورى منتظر اولان
اشيا واحوال وكيفياتك وجوده كلملرنده عبارت اولوب
صورت اجزاء اختياريه وجودى اولديغنه دخى فرقهٔ معتزله
دخى انسانده جزء اختيارى تام واراده اتم اولديغندن هر عبد
كندى فعلنك خالق وموجدى ايدوكنه دخى فرقهٔ ناجيه كه
اهل سنتدر دخى عبدك ارادهٔ حادثهٔ جزئيه سنه ذات واجب
الوجودك ارادهٔ ازليهٔ قديمه سى معلق اولديغى وارادهٔ جزئيه
دخى مخلوقدر حرفهٔ سابقه اولان برشوقه ايله عبدك مدخلدار
بولنمسى كبى برجبر متوسطك حاصل اولمسنه ذهاب كبى اختلافات
وقوعبولمسنه اعتقادجه جرده پك بيوك محذور اولديغى كبى
عبد كندى فعلنك خالق وموجدى اولمقده دخى محاذير كثيره
وخطيئات كثيره بولنديغنه دائر تفصيلات كتب كلاميه ده محرر
اولوب انجق ماللاده لزوم وجودى طبعا وعقلا ثابت اولان
تكليف ايله مكلف اولمغه بوجهله فرقهٔ ناجيه اعتقادينك
سلامتى دخى عقلا ثابتدر

« تمثيل »



« تمثيل »

زوج وزوجه نك بربرلريله مقتضيات طبيعيه لرينى اجرا ايلملرنده
بو حال وحركتك كندولرندن صدورى طاشك يوارلنمسى كبى اختياريز
وقسرى بركيفيت اولديغنه ذهاب باطلدر چونكه انسانده
حس وحركت واراده كيفيتلرى موجود بولنديغى وقوعى انسانه
جماداتده اولمديغى هركيمسه نك وجدانيله تماميله اولمشدر
برده نه ايكلك ونه فاعليتك مزاجلرى بو حالتى استيمه يك
حالت مذكوره علت وسببنز وجوده كلمسنه برحكم اولمسنه قائل
اولمغه جهتى دخى مردوددر چونكه انسانه كندى وجدانه
مراجعت ايتديكى حالده كندنده ايستك وميل حس ايدره جكى كبى
علت وسببنز برشيئك وجوده كلمسى دخى محالدر زيرا
هر بر موجود برعلتك معلولى اولوب واونك تأثيرنده وجوده
كلمشدر
وياخود دينلوركه حالت مذكوره محضا قدر الهيه ايله تأثيريله
وقوعى ظهور ايدر بو مذهاب دخى غير معقولدر

چونکه حرکت واقعه‌یی قدرجه عطفله طرفینده بولنامه تمایل
طبیعه‌یی انکار ایتمک تجاهلدر
مع هذا تقدیر مذکورده حسب العداله مطیعه مکافات وعاصیه
مجازات ویرمک لازم گلمز معاذالله جزءه مقابل مکافات
وشره معادل مجازات خصوصلری اوطرزله بو عالم کونه
عبث ولهو ولعبدن عبارت بولنمسنی استلزام ایدر
بو دخی ظاهر البطلاندر
محاذیر مذکوره‌یه اوغرامامق ایچون اسلم طریق بودرکه
فعل مذکورک وقوعی ویا عدم وقوعی علم ازلیده مقرر
بولنمقله طبیعت بشریه دخی او فعلی وجوده گتورمکه آماده
ومهیا اولوب فقط فعل مذکورک حد ذاتنده وقوعی
وعدم وقوعی مساوات اوزره ممکن اولمسی وجدانا
محسوس اولدیغی حالده انسانک باقلکز برجهته میل وترجیحی
دخی امر ظاهردر «اشته بو میل وترجیحه «اختیار»» در
وفعل مذکورک علت واسباب موجبه‌سی دخی ما الذکر اختیار
اولمسی



اولمسی خصوصی دخی مذکور اختیار فعل مذکوره تعلق ایتمسی واولانه
قدرتک فعلیتی تجرید وتمایبید ایلمسی وفعل مذکورک ایقاعنه
اک قریب اسبابدن معدود بولنمسی وما الذکر میل وترجیحه
بناء انسانک بالذات او فعله مباشرت ایتمسی کبی دلائل
واماراتیله درجه ثبوته وارمشدر «اشته بو ده ده جبر متوسطدر»

« مکافات ومجازات »

عبد حقنده مکافات ومجازات جهتلری ثابت اولدقدنصکره
بوده معلوم اولدکه شرکدن ماعدا هیچ برگناه فاعلنی
عذاب ابدی‌یه مستحق ایتمز فقط «شرک» صاحبنی محنت
ابدی‌یه مستحق ایده‌جکی منصوص قاطعه ایله مثبتدر
هله برشخصک عبادتی هرنقدر قلیل اولسه بیله عبادتی ظاهراً الا
نعیم ابدی ایله مکافاتی مظهر اولمسی مقتضای کرم وجود وعقلا
مستحسن اولدیغی مثللو دیگرک دخی گناهنی نظراً الا عتاب وعذاب
موقته دوچار اولمسی دخی لوازم عدالتدن بولنمسی اولمسنه مبنی

بونلر ایچونده برکونه سؤال وارد اولمز. انجق بر شخصك قاچ كونه
موقت اولان جرمه دنیاده كفر اوزره یاشامسندن طولایی بعد الوفات
عذاب ابدی یه دوچار اولمسی ظاهرده جرمله مجازات اره سنده
تفاوت كوریله جكندن بونك حكمتنی بیلمك لازمدر
بوكا قارشو بعض علمای كرام دنیاده وفاتنه دكین شرك
عقیده سیله یاشامش اولان شخصك الی الابد بر حیات قالمسی فرضنده
اولنسه بیله ینه شرك اوزره قاله جغی محتمل بولنمسنه مبنی عذاب
ابدی یه مستحق اوله جغی دیو یولنده جواب ویرمشلر ایسه ده بو جواب
هر وجهله قناعت كامله ویرمز
چونكه شخص مشركك الی الابد شرك اوزره یاشامسی محتمل اولدیغی
مثللو بالعكس توبه و استغفار ایله هدایته رجوعی ده محتملدر
بو بابده جواب اوله بودر كه شخص مشرك طرف جناب باریدن
اجرای توحیده مأمور ایكن بالعكس جناب خالقك امرینه
مخالفتله شرك و یا خود دهریلك جهتنی اختیار ایتمشدر
ذاتا امرك مخالفتندن طولایی توجه ایده جك مسؤلیت

مأموره



مأموره و مأمورك ده جانی قسمندن اولمیه جغی بلكه ذات آمرك شانه
و حالنه متناسب اوله جغی عادتا مثبتدر
مثلا بریسی برقسمه برشیئك یاپیلمسنی امر ایدر. شخص مأمور دخی مخالفت
ایتدیكی تقدیرده نظر اولنور. آمر مذكور مدیر و یا قائم مقام ایسه
شخص مأموری تكدیر ایدر. آمر متصرف ایسه تكدیر و عزل. آمر والی ایسه عزل
و طرد ده. آمر حكمدار ایسه قتل و اعدام مستحق اوله جقدر
خلاصه آمرك درجه و رتبه سی بیوودكجه مجازات دخی كسب اشتداد
ایدر. بهشته بو نقطه ده مأمور ایله مأموره مختلف اولدیغی حالده
آمرك تفاوت درجاتیله مجازات تخالف ایتمش اولدیغی
ثابت اولدی
موضوع بحثمزه كلنجه شخص مشرك عظمت و اقتداری بی پایان
و حدسز اولان ذات جناب معبودك امرینه مخالفتندن طولایی
نهایتسز عذابه مستحق اولمسی مقتضیدر
بناء علیه عقاب ایله كناه اره سنده تفاوت موجود اولدیغی
اعتراضی مذكور غیر واردر

«درجهٔ ثامنه»

جناب حق جل وعلا جانبندن انبیاء عظام حضراتی واسطه‌سیله
تبلیغ بیوریلمش اولان اوامر ونواهی واحکام سائره‌یی تصدیق
وتوقیر ایتمکدر. چونکه احکام مذکوره‌نك تصدیقی توحیدك
شرطی اولوب معاذالله عکسی دخی مخالف توحیددر.

اشبو احکام الهیه روح انسانده مودوع فطرت اصلیه‌سی
موجباتندن اولهرق وجودی حس اولنور. جناب قدسه میلی
درکار اولان وارباب تصوف عندنده دخی «ذاته» تعبیر
اولنور لطیفهٔ نورانیه‌یی معنویه‌یه مروجدر.

هر شخص وجدانیله علی حاله کندی طبیعتنه بوراغلدیغی حالده
میلان مذکوری کندنده حس ایده‌جکندن بشقه حق تعالی
اثباتی غیر قابلدر. نه کیمی آجی وحوز اولان کیمسه کندی
نفسنده آجلغی وحوزلغی حس ایتمك طبیعی اولوب بونك
اثباتی ایچون دلائل ومقدماتك جمع وترتیبنه حاجت یوقدر.
میلان مذکورك قلت وکثرتی روحك قیودات سفلیه‌ایله

اشتغالی



اشتغالنه مناسبدرکه مشاغل سفلیه‌ایله اشتغالی تنزل وحالی قدرده
تقرب ایتدکجه بو میلانده تزاید ومشاغل سفلیه‌ایله توغلی ارتدقجه
میلانده دخی تناقص ایدر.

حتی بو دقیقه‌یه بناءً معاذالله بر شخصك سهو وقوفنده وفاتنه
قدر شهوات نفسانیه‌نك مغلوبی اولهرق علائق سفلیه‌ایله
اشتغالنك دوام وتزایدی امارات شقاوتندن عد اولنمشدر.

اشبو میل فطرت بولندیغی علائق سفلیه‌ایله مدافعه ایتمك استعدادی
بو ارادهٔ ذی قوته ایچون بر سائقه مقتضیاتك لزومی غیر منکر
بولندیغندن جناب حق جل وعلا کمال کرم ومحض عنایتندن
مطلب اعلی ومقصد اقصی اولان وارلق وبرلکنی معرفت
ایچون موضوع اولان میلانك سوقنه احکام مذکوره‌ایله
انبیاء عظام حضراتنی بعث وارسال بیورمشدر.

بناءً علیه کرك احکام مذکوره وکرك احکام مذکوره‌یی
تبلیغ ایدن انبیاء عظام حضراتنی وکرك احکام مذکوره‌یی

جمله اولادن كتب سماويه نك تصديقي مقصود بالذات اولان
توحيدك اجزاسندندر
احكام مذكوره نك توقير و تصديقي كتب و انبياء عظام عليهم
السلام افندیلر حضراتنك من قبل الرحمن مبعوث بالحق اولدقلری
و تبليغی بيورمش اولدقلری كتب و اوامر و نواهيلك حقق
تصديق و امكان مساعد اولديغی مرتبه ده قلبده مضمر اولان
اعتقادك اثمارندن اولان اعمال صالحه ايله عمل ايتمكدن
عبارتدر. بو اساسه مبنيدركه اوامری اجرا
و نواهيدن اجتناب اثناسنده اخلاص و حسب البشريه
منهياتندن بر فعلی قبل الاجرا و اثناء اجرا و بعد الاجرا
على الدرجات مذموميتنی اعتقاد لازمدر. و خلافی
مخل توحيددر. و كذلك عبادات مفروضه‌يی وقت
و زماننده ايفا ايتمك و بلا عذر وقتندن تأخیر ایتمامك
و بالجمله اوامری شرائط مخصوصه‌سيله و كمال نشوه
دخوعشيله



دخوعشيله ايفا و نواهيدن اجتناب و بلا تحاشی امر بالمعروف
و نهی عن المنكر ايتمك كبی خصوصات احكام الهيه‌يی توقيردندر
بالاده سرد اولنان مقالاتله بعثت انبيانك دخی عقلا
و طبعاً لزومی ثابت اولدی. انبياء عظام حضراتنك نوعی
بشردن اولمسیده عباده عليه لطف و مرحمت اولديغندن
خفی اولوب. اتصافلری واجب اولان «عصمت»
«تبليغ» «امانت» «صدق» «فطانت» «شجاعت»
«سخاوت» كبی اوصاف جليله ايله متصف اولدقلری
و بالخصوص خاتم الانبياء حضرت «محمد» عليه
الصلوة والسلام افندمزك توقيری لازمدر.
مشار اليه حضرتلرينك توقيری طرف جناب الهيدن مبعوث
پيغمبر بالحق اولديغنی و اوصاف مذكوره ايله متصف بولنديغنی
بالاعتقاد جميع اوامرينه اطاعت و انقياد و زجر بيورمش
اولدقلری مناهيدن اجتناب و اسم شريفلری ذكر اولنديغی

حالده کندوسنه صلوة وسلام ایتمك وازواج طاهراتنی مؤمنلرك

والده اولدیغنی اعتقاد وکندوسنی پدر ومادر وجمیع ناسدن

زیاده سومك وآل واقربا واصحابنی محبت ایتمك وشمائل

عالیه‌لرنده نقیصه‌یی استلزام ایدر «بخل» «حسد» «خوف»

کبی صفاتی کندوسنه اسناد ایتمك خصوصاتندن عبارت

اولوب بونك عکسی مخل توحیددر.

کلام الهینك توقیری قدیم اولوب بالجمله محتویاتی

طوغری اولدیغنی وحادث اولان بشر کلامندن منزه اولدیغنی

اعتقادله برابر جنب وابدستسز کندوسنی مس ایتمك وتلاوت

اولندیغی حالده اختیار سکوتله وکلامك و غلط وعجله

صورتیله [illegible] وحمام ومزبله وپیس یرلرده اوقوماقده

ومحکمه مرتبه کندینی تعلم ایله ازبر ایتمك وحلیه تلاوتنده

سجده وتسبیح ایلرینه واصل اولدقجه سجده ایتمك وتسبیح

اوقومق کبی خصوصاتدن عبارتدر.

ایکنجی مقاله



ایکنجی مقاله صلوة بیاننده‌در.

«صلوة» ارکان معلومه وافعال مخصوصه‌دن عبارتدر خارجا

صحتنك شرطی تعیینه [illegible] اعضانك پاك صو ایله غسل ایتمکدر

بوکا «وضوء» دیرلر

طهارت ونظافت نوع بشر نزدنده مستحسن اولدیغی کبی اکثر

حیوانات لا یعقله‌نك بیله عاداتندندر

چونکه نظافت وطهارته دقت واعتنا ایتمامك بین الناس

مستکره اولدیغی ظاهردر. وبا خصوص انسانده تعفنات

بشریه‌سنی دفع ایتدکلری قصارده بدننده لازم [illegible] محلی

تطهیر وغسل ایتمك لزوم وعلم صحیه [illegible] قابل

انکار دکلدر. اشبو وضونك معنوی حکمتی کلنجه

هر کیمسه‌نك کندی نفسنده «قبض» و «بسط»

حالتلری مشاهده ایلمی طبیعیدر

مثلا بر وقتده صفوت باطنه وانشراح صدر وسرور قلب

و وقت آخرده احوال مذكوره نك عكسى انسانده وقوعى وظهورى
ضروريدر. مذكور بسط حالى ما الذكر «عجب ذاتيه»
خاصيتنده اولوب روح انسانك قوه بهيميه يه غلبه ايتديكى
غوائلده تجردنده وقبض حالنى دخى روحك سفلياته
اشتغالنده طولايى قوه بهيميه نك غلبه سيله حصول ايدر ده
كثافتنا شيدر كه بو بسط وقبض حالتلرينك انسانده
ظهورى ايچون بر وقت معلوم اولميوب آنجق ايكى وقتده
ظاهر اولدقلرى تجربه ايله اكلاشلمشدر.

شويله كه برنجيسى انسانك حسب البشريه اكل وشربنى متعاقب
حاصل وبالخاصه قوه بهيميه نك آرزوسنه موافقه اولدرده
انسانك ظاهر وباطننه حلول ايدركا. اولاده اجراى
شهوتك تأثيرنده متحصل بخارك توليد ايتديكى «اغرغه
«وكسالت» «وافيقو» «وغضب وحرص كبى حالات
كندنده .. وهما اولدرده جانب قدسه تقرب ووسائلنده
اولاده عبادات وتذللده بر رضا وقله نوعما بر حجاب
ظلمانى



ظلمانى حس اولنور كه بو حاله قبضدر

ايكنجيسى انسانده مقتضيات بشريه نك دفعى وازاله ايله برابر وضوء
وغسل ايله تطهر عقبنده انسانده عادتا بى خود اولوب لاجل
الانتباه يوزينه حوس بلمجه سنه كندو سنده بر خفت وكرقتار
اولديغى كسالت وكثافت غفلتنده انتباه ايتديكى حس اولنور.
كه بو وبو مثللو احوال بسطدر.

خلوه عبد ايله معبود ميانه سنده عبدك اجراى عبوديت
وتذلله مخصوص بر عبادت اولديغى جهتله كمال خضوع
وخشوع ونهايت درجه ده حضورله اجرا واداسى وجوب
عقيله واجبدر.

بو فقره يه بدنه والبسه سنده نجاست اولماه ويا خود
كندو سنده مقتضيات بشريه دن حدثدن خروجه وقوعيله
روحى دوچار كثافت ايدن احوالدن استخلاصى وحالى
اصلى طبيعيه سنه ارجاعى ايتمدكجه جانب قدسه توجه ممكنه

اولدیغی جهتندن اولا غسل و وضوء ولدی الحاجه غسل ایله
تطهر ومحل آداب عبودیت اولان محل عوراتی ستر ،
وماسوی دن اعراض ، وبا کذا اظهار تذلل ایچون بر جهتك
تعیینی لازم اولدیغندن جانب قبله یه توجه ، وبر وقتك
تعیینه ودخولنه انتظار اولوقتی خالقنه تخصیص واعصاری
تذلل وقتنی ضایع ایتمامك ودائما فرمانبر اولدیغنی نفسنه
اخطار ایچون بر وقتك تخصیصی لابد ، وکندوی غفلتدن
اولمدیغنی وبو نوعی وظیفه سنی اجرا ایتدیکنی تیقن ایتمك ،
واجرا ایتدیکی تذلل ذات خالق تعالی ایچون اولدیغنی بیلدیرمك
وبصر بصیرتی کشف ایله تیقظانی اظهار تذلل ایله برابر نفسنك
ذلتی وذات معبودیتك عزت وعظمتنی اعضای داخلیده
قلب واعضای خارجیده لسانه اعتراف ایتدیرمك ایچون
نیات دخی عقلا لازم اولدیغی جهتله احوال مذکوره
شرایط خارجیه دن وکذلك صلوة دخولنده ینه کندوسنك
تذللی ومعبودینك عظمتنه دال اولور افعال واقوالات

ایراد



ایراد واتیانی اولان لزوم طبیعی اوزرینه " تکبیر " " قیام "
" قرائت " " رکوع " " سجود " " قعود " " خضوع کبی شرایط
داخلیه دخی عقلا واجب اولمشدر که معبودك جمله دن اولو اولدیغنی
وقائما وراکعا وساجدا وقاعدا عبادت کندوسنه مخصوص
اولدیغنی اعتراف ایله برابر حضور معنویسنده ایراد اولنه جق قول
جواب ایچون معبودك کلامی بولندیغنی اقرار ایچون
بو صورتده ایفا قلنه جق صلوة قلبا نیت وعزم ولسانا
ذکر وجوارح سائره نك حرکاتی وذات معبودك عظمت
وکبریاسنه دال اولان تکبیر وتسبیح وتهلیل انواعنی
جامع بر عبادت اولوب بو یولده عرض وایفا اولنان
تذلل وعبادت وخشوع و خضوع ایفای انواع
سائره ایله محکمه اولمز

«مقالهٔ ثالثه زکوة بیاننده‌در»

«زکوة» انسانڭ مالك اولدیغی ثروتندن برحصهٔ معلومه‌یی غرضدن
وعوضدن خالی اولدرق قصدندن صورتیله ابنای جنسندن محتاج اولنلره
ترك واعطادر

انسانڭ مأکولات ومشروباتنده یعنی آج اولوبده برطعامدن که
تناولنده طویه‌جق قدر فکره دها اوطعامدن استغنا حاصل اولدقده فضله‌سنی
مستحقه ویرمی ومشموبیله اولمسی ترك ایلمسی وبنی جنسنه اعاشه ده
معاونته میل اولمسی طبیعیدر انسانڭ مالك اولدیغی ثروتده دخی
بو قبیلدن اولوب احتیاجندن زیاده‌سی فضله بولندیغنده
بوننڭ دخی اعطا وترکی طعامدن مثابه‌سنده ایسه فقط بو نقطهٔ
نظر بر نفوس زکیه اصحابنه مخصوص اولوب نفس اماره وقوهٔ
بهیمه‌نڭ تسویلاتنده هرفردك امین اولمسیله فضله‌نڭ
طوپدن اعطاسنه دخی هرنفس تحمل ایده‌مسنه مبنی فضلهٔ
ثروتدن برمقدار معینك اصحاب احتیاجه اعطاسی امر اولنمشدر
جناب حقه عبادت اظهارندن عبارت اولوب قولاً

وفعلا



وفعلا عبادت عبدك مخلوق ومملوك اولدیغنی اعتراف
اولدیغی کبی عبد مملوکڭ یدنده بولنان دخی مملوك وعاریت
اولمسنه مبنی انکده جناب معبود بالحقك امر الهیسی وجهله
بذل واعطاسی کندی وما ملکنڭ مملوك وکسبنك دخی
جناب خالقه عائد اولدیغنی اعتراف اولمغله عبادت
زکوة صفات ذمیمه‌دن اولان «بخالت» و«قسوت
قلب» و«قلت رحم» و«دنائت» کبی رذائلی دافع
واخلاق ممدوحه‌دن «توکل» و«سخا» و«جود
» و«کرم» و«غنای قلب» و«رحم» کبی صفات حسنه‌یی
جالبدر

«مقالهٔ رابعه حج بیاننده در»

استطاعت مالیه و بدنیه‌یی در کار اولان شخصه مدت عمرنده لااقل بر دفعه
اوراده مکهٔ مکرمه‌یه بالعزیمه وقت معیّن سنه‌ده اشرف بقاع
و بلاد دوروی ارضده حضرت خلیل الله ابراهیم علیه السلام
جانبندن کعبة الله و بیت الله اسمیله بنا ایدیلوب موحدینک
قبله‌گاهی اولان کعبهٔ معظمه‌یی طواف ایله فروعات
سائره‌سنی اجرا فرضدر. بو طواف «حج» قسم اولنور
انسانلک دائما توحشدن اجتنابله ابنای جنسیله اختلاط
و اجتماعه میلانی طبیعی اولدیغی مستغنی بیاندر. صوم
و صلوة کبی عبادت بدنیه‌دن زکوة کبی عبادت مالیه‌دن
اولوب حج ایکیسنی حاوی اولمغله برابر جبلت انسانه
مرکوز اولان اجتماعه و اتحاده و انواع عباداتی جامعدر.
اگرچه مناسک معلوم سنه‌ده بک چوغنک حکمتنی
ادراکده نوع بشرده خارج امکاندر. بالجمله اموال

واملاک



واملاک و اولاد و احفاد و احباب و وطنی و ازواجنی
ترک و مشاق سفری اختیار و شرحله ابتدا. و انواع طرق
و وسائل ایله جناب خالقه تذللنی اظهار. و باشی آچیق
و پالیه یاقه اولدیغی و امواته مخصوص کفنی کبی بر بزی
وجودینه صارمش بولندیغی حالده وقفه‌ده حضوری
«موتوا قبل ان تموتوا» موداسنجه قبل الممات
حیات و لوازم حیات اولان دنیا و زخارفنی فنای
معبودده فنا ایله ایفای دین عبودیت ایلمسی توحید
جناب خالقه کوره مکافی اعترافدال اولدیغی ایچون
وسائل جمله‌سندن بولندیغی ثابتدر.

«مقالهٔ خامسه صوم بیانندهدر»

«صوم» لغةً امساکدر. شرعاً بر کونده طلوع فجردن غروب
شمسه دکین اکل وشرب وجماع کبی اجرای شهواتدن امساکدر.

صوم حمیه‌دن عبارتدر «حمیه» ایسه انسانک قوای ظاهره
وباطنیه‌سیله نفس ناطقه وقوهٔ بهیمیه‌سنی اصلاح ایچون
وتکمیلنه برمق ایدوکی وارستهٔ اشتباهدر

چونکه انسانده بولنان افعال خمسه یعنی «باصره»
«سامعه» «لامسه» «شامه» «ذائقه» کبی قوتلرک علی الدوام
چالشمسی اخلاللرینی موجب اولدیغی جهتله بو افعال
طبیعت اجللرینی بحق اجرای ایچون دکلنمکه محتاج اولدقلرندن
جناب حکیم مطلق اویقو حالتی احسان بیورمشدر
بو اویقودن بیدار اولدقده هر بری کندی خدمتله مشغول
اولورده کوز باقمقده قولاق ایشتمکده والحاصل هر قوی
کندی وظیفه‌سنی اجراده کندینه تعب وعجز طاری اولمغی
متعاقب اویقو ایله بو خلقلری مندفع اولور

کذلک



کذلک صومک دخی بدن انسانده موجود اعضای ظاهره
وباطنه‌یی اصلاح وقوهٔ بهیمیه‌یی تربیه وروحی کثافت
وعلائقدن تصفیه ایلدیکی ارباب حکمت وریاضتک
تجربه‌لریله مثبتدر

بو صورتله وجود انسانک بر مدت صومله اشتغالی
دخی طبیعی ولازمدر

بو تقدیرده حال حیاتده انسانده قوهٔ بهیمیه ونفس ناطقه‌یه
واکل وشربه ومنع اولدیغی شیلره احتیاجی وکندی کندلرینه
دفع احتیاجدن عجزلرینی واحتیاجلرینک جناب
حقدن نعم کونا کون ایله مندفع اولدیغنی تصدیقه
وبونلرک دائما مهالک وسفلیاته سائق اولدقلرینی
اذعان ایدرک وکرده‌لری اولدن شیلردن مدت معینه‌ده
منعلری ایچون مجاهده ایله اشتغال «من عرف نفسه
فقد عرف ربه» مضمونجه جناب حقک عظمت وکبریاسنی

صومك هر لحظه سنده تفكرله جناب خالقه ايچون كندولريني
دائرهٔ زجر واطاعت الهيه ده اولور
بوندن مفهوم اولديكه صوم اصلاحيا قبول ايتمز وعبادت
صوم خالق مخلوق ميانندن جناب خالقه مخصوص
وقوهٔ عاقله نك لوازمندن اولان «جبر» «شكر»
«حلم» «رقت قلب» «شفقت» «قناعت» «حزن»
«سكوت» «تفكر» كبي صفات حسنه نك
انسانده رونما اولمسنه بادي وحصول
ظاهره نك ادامهٔ صحتنه سبب
معنويه نك اصلاحنه خادم
بر عبادتدر

٢

الحمد لله على دين الاسلام والصلاة والسلام على رسوله
«محمد» خير الانام وآله واصحابه الكرام ربنا لا تزغ قلوبنا
بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب
آمين